

GÜNLERİN KÖPÜĞÜ 1001

İsmail KARAKURT

Türkü Dinlemek, 25 Mart 2010 Perşembe, Turgutlu

Su hayatı çekilir kılan şeylerden biri de türkü dinlemektir. Türkü dinlemek bir nasip. Bu nasibin bize bağışlayacağı bahane ya da incelik sahih bir eserin yazılması olabilir.

Türkülerde ne mi var? Çok şey. İnsanlar, aşk var, gönül var, şiir var, tabiat var. İnsana ve tabiata dair her şey, yüzlerce yılın incelikleri; yüzlerce yılın hatıraları, sevdaları, acıları, sevinçleri...

Türkü dinlemeyi seviyorum. Türkü denilince aklıma ilk gelen: “*Allı turnam ne gezersin burada.*”

Çocukluğumdan bir iz. Bu gece yine Ümit Tokcan’dan dinliyorum. Uzun hava mı, bozlak mı? Şimdi ne diye bunu düşünüyorum ki? Sesteki tokluğa ve tonlamaya dikkat!

Üniversite yıllarında Mustafa Tatçı Hoca, rahmetli Fethi Gemuhluoğlu’nun “Türkülere Merhaba” yazısını sınıfa getirmiş, okumuş ve yorumlamıştı. O zaman ‘hangi türkü?’ diye kendi kendime sorduğumda “*Allı turnam...*” gelmişti aklıma. Gerçi üniversiteye kayıt yaptırdığım gün, müzik bölümünden mezun olmuş öğrencilerin söyledikleri ve her bozkırlıyı bitiren “*Mevlâ’m ayrılık vermesin, / Gökte uçan kuşa Leylâ’m.*” türküsi bütün tonlaması ve dokunuşuyla unutulmazlardandır. İnsanın içine dışına bir şeyler eder. Bir şeylerin talimi, bir şeylerin ezgisi acayip dokunaklıdır. Yüz yıllık bir çınar devrilmiştir üstünüze, belki bir kurşun yediniz? Ayrılığı gökte uçan kuşa bile yakıştırmayan bu dizeler, nasıl bir gönülden çıkmıştır ya rabbim? Bu ne hâldir, bu ne kelam, nasıl bir anlayış?

Ya her dinlediğimde boğazımı düğümleyen “*Bir yiğit gurbete gitse*”ye ne demeli? Bizim oralarda ekmeç parası için yayan yapıldak yollara koyulan gurbete çıkmadır. Gurbete çıkanın başına neler gelmez ki? Sol böğründen yaralıdır. Perişandır. Evi barkı geride bırakmıştır. Kim bilir yavukludan uzaklaşmıştır. Her yanı, yönü,

yöreyi efkâr tutmuştur. Gurbet bir sınavdır. Türküsüz kalan gurbettedir. Çünkü türküsüz kalan sılasızdır. Gönlnü türkülerle koruyanların üstüne kederler çullansa ne yazar?

Biliriz ki türküler aklımızı yağmalar, yüreğimizi avuçlar. Canımız acının kayığında bir gider bir gelir. Gönül artık hüznün evidir: “*Türkülerle de hüznümüz Allah’adır bizim.*”

Yalnızız, 19 Ekim 2013 Şile

Gülfem, bugün sınıfta “Hocam, sizde Peyami Safa’nın *Yalnızız* romanı var mı?” diye sordu. Akşam kitaplıktan *Yalnızız*’ı aramak aklıma geldi. Bir taraftan kitabı ararken diğer taraftan da *Facebook*’a ve *Twitter*’a bakıyordum. Kavuşmamak yoksa, yalnızlık monoton değildir. *Twitter*’dan şunu paylaştım:

Ey kalabalık, ey dünya: *yalnızız!*

Askerlikte Arkadaşlar, 18 Ekim 1992 Pazar, Emirdağ

Askerlikte kitaplar, müzik ve yalnızlık şimdilik en iyi arkadaşlarım. Pırlıtlı kelimelerle ebedî bir bahar gibi onu yazmak, onu anlatmak istiyorum. Müziğin sesi, sözcüklerin yazılışı...

Bir mektup, bir şiir yazıldı yazılacak...

Başka ne isteyebilirim ki?

1. Üsküdar Sahaflar Festivali, 09 Eylül 2014 Üsküdar

Bu festival, yeryüzünün en güzel panoramik manzarasına sahip semtinde eski kitapların ruhuna dokunmak için düzenlendiği kesin. Deniz, yığınla insan ve kitaplar... Bence aslolan, 1. Üsküdar Sahaflar Festivali’nde o kadar çok kitabın ruhuna dokunarak seçtiklerinle kitapların arasından çıkabilmek. Yarı karanlık bir odada gibi hissettim kendimi. Festival, Şemsi Paşa Kütüphanesinin yanından başlıyor. Diğer ucu Üsküdar Vapur İskelesi’ne çok yakın. Dayanıklı göz ve kişisel dikkat gerekiyor. Parmakların birçok kitaba dokunacak. Yorulduğunu belli etmeyeceksin. Şu sahaf senin bu sahaf benim seçmeye başladım. Çok önceleri okuduğum ama kitaplığımdan uçurulan iki kitap: Yakup Kadri Karaosmanoğlu’nun *Anamın Kitabı* (1986) ve George Orwell’in *Hayvanlar Çiftliği* (1984). Bir daha elimde. Sâmîha Ayverdi’nin *Mektuplardan Gelen Ses* (1985), *Seferis’ten Destansı Öykü* (de yayınevi, 1965), Muzaffer Uyguner’dan Tarancı’nın Şiiri Üzerine Düşünceleri (1960), Kemal Özer’dan *Gül Yordamı* (1959), Adolf Von Grolman’dan *Musiki ve İnsan Ruhu* (1957), Feyzi Halıcı’dan “Günaydınım, nar çiçeğim, sevdiğim” şiirinin de bulunduğu Günaydın (1961) elimin altında. Arşiv Sahaf’ta harika kitaplar var ama çok pahalı. Seyir güzel, parasızlık kötü!

Balaban Tekkesinin sokağındaki çay ocağında oturdum kitaplara bakıyorum. Eski kitapların ilkbahara benzeyen bir çağrısı var. Çayımı da söyledim. Bir heyecan, bir heyecan... İyi bir şey yaptığım kanaatiyle kitaplara baktıkça sanki benimmiş gibi,

ben yazmışım gibi bir duygu hâkim oluyor içime. Güzelim kitaplar, gece, tüm seslerin hafiflediği saatlerde ve kısa sürede okunmak için sıraya giriyorlar. Kitaplarımı aldım, çayımı içtim, dinlendim. Şimdi gönül rahatlığıyla evime gidebilirim.

Bir Türkü, 21 Haziran 2012 Perşembe, Turgutlu

“*Entarisi mormuş / Yâr sevmesi zormuş*” türküsünü dinlerken bir kitabın sayfaları arasına girmek de zormuş be azizler! Bu türkü fazla geldi. Kapattım kitabı.

Bazı türküler insanı bir kitabın sayfalarında değil bütün sahaflarda gezdiriyor.

Dispanser, 30 Mart 1981 Yozgat

Öksürük günlerdir bırakmıyor peşimi. Yozgat Verem Savaş Dispanserine gittim. Orta birden beri tanıdığım Dr. Azmi Gürkan’a muayene oldum. Babacan bir adam. Gide gele alıştı bana. Hemen hatırlıyor, tanıyor artık beni. Nasıl olduğumu soruyor? Moral vermeye çalışıyor. Artık hastalarından bir hastayım. Yine Perebron Şurup ve 10 tane iğne yazdı.

Vay bu iğnelerden çektiğim benim!

Kitap Uğruna, 08 Eylül 2014 Sancaktepe

“*Bir zihinde yaşayanlar daima güzeldirler.*” Ahmet Hamdi Tanpınar

Sevgili günlük, bugün yazacak / yazılacak çok şey var. Bir başlayabilsem, arkası gelecek, her şey bir bir dizilecek...

Zihinde yaşayacaklar, zihinden silinecekler...

Okulda kütüphane yok. Bismillah deyip yeni oluşturmaya başladık. Kitap toplamak için yollara düştüm. Gönünden ne koparsa artık yayıncıların, bir bir kapılarını çaldım.

İlkin İstanbul Valiliğine gittim. Geri çevirmediler yüklü kitapla yolladılar.

Şair Ali Ural’ı aradım. Sağ olsun ilgilendi. Yayınevindeki ilgiliye telefon etti. Epey kitap ve *Karabatak* dergisi verdiler. Nar yayınlarına uğradım. Tayfur Esen Bey yerinde yoktu. Mehmet Varış’a selam verdim. Beni pek saf bulmuş olmalı ki, “Sen git hocam, ben on beş gün sonra iletirim.” diyerek gönderdi. İz ve Kaknüs’ün sahipleri yokmuşmuş. Kitap veremezlermişmiş.

Mustafa Kutlu abiye bir selam vereyim dedim, “Kardeşim İsmail’e bir hatıra” yazarak Tahir Sami Bey’in *Özel Hayatı*’nı imzalayıp verirken: “Abi, tanınmış bir arkadaşınıza imzaladığımız *Yoksulluk İçimizde* sahafa düşmüş” deyince: “Olsun, o da senin nasibinmiş, ehline düşmüş” dedi!

Ardından “İsmail, köydeki tarlaları sakın satma!”;

Hiç beklemeden; “Beyhude Ömrüm’ü daha unutmadım abi!” dedim.

Hayat güzeldir, demişsin ya, hayat; taşrada mı güzel be Mustafa abi?

Hayriye Ünal, on beş yıla yayılan şiir eleştirilerini *Tahlil Tahrip İnşa* adıyla Hece yayınları arasında kitaplaştırmış. *Twitter*'da selamlaştık akşam. Hayırlı olsun dileklerimi ilettim.

Yazamadığımızda susarız. Ya da Franz Kafka gibi mi demeliydim:

“Yazmadığınıza bakılırsa iyi olmalısınız. Bizler çoğunlukla iyi olduğumuz zaman susarız.” (Milena 'ya Mektuplar)

Bu Söz, 16 Şubat 1993 Çiğdemli

Bu söz kaç güne yeter: “Ardından bakıldığında, gölgesi izlendiğinde her harf bir hikâye anlatır.” Sibel Bilgin

Kanak Çayının Kıyısında, 02 Haziran 1996 Pazar, Emirbey

Kanak Çayının çamurumsu rengine dalıp gittiğimde yanımda *Gitanjali*'yi getirdiğim Tagore'u düşündüm. Rastgele açtığım yerde “*Elinde kamış bu küçük flütle / Dağ bayır dolaştın. / Ve sonsuza kadar yeni kalacak / Ezgiler üfledin onunla.*” Bu dizeleri okuduktan sonra sustum. Önümdeki otların arasındaki çiçeğe konan böceğe baktım. Ben küçük ölümlü yüreğimle suskunluğu konuştum.

Sonra Cemil Meriç, Sezai Karakoç, Gülten Akın geçti ruhumun penceresinden. Bir şeyler söyler gibi oldular. Bugün sarı hardal çiçeklerinin arasından geçerek dört kitapla geldim Kanak Çayının kıyısındaki bu çayırılığa, benim doğal okuma evime. Üstümü gölgeleyen söğüt ağaçlarının dalları, önümde güllere su vermeye koşan Kanak Çayı... Hafif rüzgâra karışıyor uçuc böcekleri, *Taha'nın Muştusu, Bu Ülke, İlahiler...*

Ekinlerin ortasında yeni yeni insan tasavvuru için *Taha'nın Muştusu*'ndan dua niyetine:

“Tanrım duam şu ki her şey yeniden toprak olsun / Su toprak olsun / İnsan toprak gibi duysun yeri / Ay toprak olsun / Topraktan kaçanı toprak tutsun / Gün toprak olsun / Kabirler saltanatı toprak olsun / Yazı / Kitap / Ve söz toprak olsun / Ekin ekilmeye mahsus / Yeni tohum atılmaya ait / Yeni insan doğsun için / Toprak olsun”

Akhisar Çağlak Festivali, 18 Mayıs 2006 Turgutlu

Festival, Şiir Günü, Şairler, İki Film, Akhisar...

Üç yıl Kırkağaç'ta çalışmama rağmen, bir türlü gidememiştim. Aynı okuldan -TAL- branşdaşım ve dostum İbrahim Kalabalık ile perşembe günü ders çıkışı Urganlı'da buluşarak, saat 16,15'te Akhisar'a doğru yola koyulduk. Arabanın teybinde her zamanki gibi benim yol müziklerimden şair ve müzisyen dostum Selçuk Küpçük'ün *Tebessüm Provaları* çalıyor. Müzik eşliğinde muhabbet ede ede gidiyoruz. Salihli'nin kuzeybatısındaki küçük Marmara Gölü'nün güney kıyısında yer alan ve Bin Tepeler olarak bilinen mezar tümülüslerinin arasından Gölarmara'ya, oradan da Akhisar'a...

Akhisar'ı iyi kötü bilirim, gideceğimiz yeri zorlanmadan bulduk. Arabayı park ettik. Akhisar Çağlak Festivali bu yıl 546. yılında! Festival programına şöyle bir göz attım, bunlar gerçekleşirse bir ilçeye göre muhteşem şeyler...

Festivalin adını değiştirmişler: “546. Akhisar Geleneksel Uluslararası Zeytin ve Çağlak Festivali”. Benim festivale gitmemi sağlayan şair dost Cevat Akkanat oldu. Daha doğrusu beni Akhisar'a çağırırdı. İyi ki de çağırmış, zat-ı alileri olmak üzere Metin Önal Mengüşoğlu, M. Atilla Maraş, A. Vahap Akbaş, Mehmet Kahraman, Sıtkı Caney, Hakan Albayrak, Sadık Battal, Belediye Başkanı Salih Hızlı Bey ve Akhisarlı öğretmen arkadaşlarla rüberû görüşme, konuşma imkânı oldu. Şairler şiirlerini okudular. Özellikle Sıtkı Caney'in destansı Ebuzeran okumaları harikaydı. Şiir üzerine düşüncelerini dinledik. Hakan Albayrak'tan iki belgesel film izledik.

Cevat Akkanat kitaplarını imzalayıp verdi. *Hüzn ü Aşk* adlı kitabını kendisi hazırlamış.

Halk sokakları ve festival sergilerini doldurmuş, keyiflerince dolaşp duruyorlar. Akhisarlılar, vaktiyle yoğun sağanaklar yüzünden kutlayamadıkları bir Çağlak Festivali için, tutmuş türkü yakmışlar. İşte o türküden:

“Lale açmış Çağlak Dağı göründü
İhtiyarı genci birden yürüdü
Çorak Dağı bulutlara büründü
Arabalar dizim dizim dizildi
Fukaralar çalı dibine büzüldü
Şekerli zerde kıl heybeden süzüldü.”

Albatros, 28 Nisan 1989 Ankara

İlhami, Eyyüp, Yasin ve ben salonda oturduk *Albatros*'un yeni sayısını okuyoruz. Muhterem üstat, büyük mütefekkir, mangal yürekli siyasetçi Molla Kasım, bağ evinden dönmüş Timur Selçuk'a nasihat çekiyor. Nabi Avcı'nın kaleminden *Evvel Zaman İçinde Molla Kasım'ın Not Defterinden* adlı mizahi yazı hem eğlendiriyor hem düşündürüyor. “Kul Hakkı” başlığıyla kısa duyurular da iki kitap haberi var: Birincisi Rahmi Kaya'dan *Yağmura Yakalanmış Şiirler*, ikincisi Nabi Avcı'dan *Bombacı Parmenides*. Okuduğumuz şiirlerin ve diğer metinlerin kritiğini yapıyoruz. Bu sayıda Hüseyin Atlansoy, Kemal Sayar, İsmail Denizci, Mevlana İdris'ten güzel şiirler var. Kemal Sayar, Erol Göka'ya ithaf ettiği şiirin başlığını bir türküden uzunca ve Erdem Bayazıt'a göndermeyle oluşturmuş. “TELGRAFIN TELLERİNİ KURŞUNLAMALI / ŞU SAKARYA ÇAYEVİNİ KURŞUNLAMALI”. “ey sakarya ashabı / kıyameti bir çayevinde bekleyenler” Ankara'yı bilenler bilir: Şairlerin yazarların uğrağı Sakarya Çay Evi! Gökhan Özcan, Ömer Serdar'dan nefis hikâyeler. Ayrıca Savaş Ş. Barkçin'in “Semboller ve Ruhlar” yazısı okunası...